

PRAKTIJKVOORBEELDEN EN EXPERIMENTEN uit Kortrijk

Vrijetijdsverbinding

Inhoud

Emma
Pauwels

Maarten
Vandecaveye

1. INTRODUCTIE

Omkadering

2. VRIJETIJDSPUNT & ROOTS

Hoe gaan we aan de slag?

3. EXPERIMENTEN

Praktijkvoorbeelden

4. VTS

Op zoek naar het kruispunt tussen cultuur en doelgroep

Demografie

80.032 INWONERS

44.166 Centrum Kortrijk

Kleine centrumstad met gezellige dorpsmentaliteit

VEEL AANBOD & ORGANISATIES

Vooral in het centrum

WIE VIND DE WEG?

- 59% cultuurparticipatie in eigen stad
- moeilijk om aan te tonen wie die resterende 40-50 procent is dat we niet bereiken

Cultuurparticipatie

WIE VIND(T) DE WEG NIET?

Mensen met een kwetsbaar profiel

- Migratieachtergrond
- Psychische kwetsbaarheid
- Mensen met een beperking
- Mensen in armoede
- Lgbtqia+

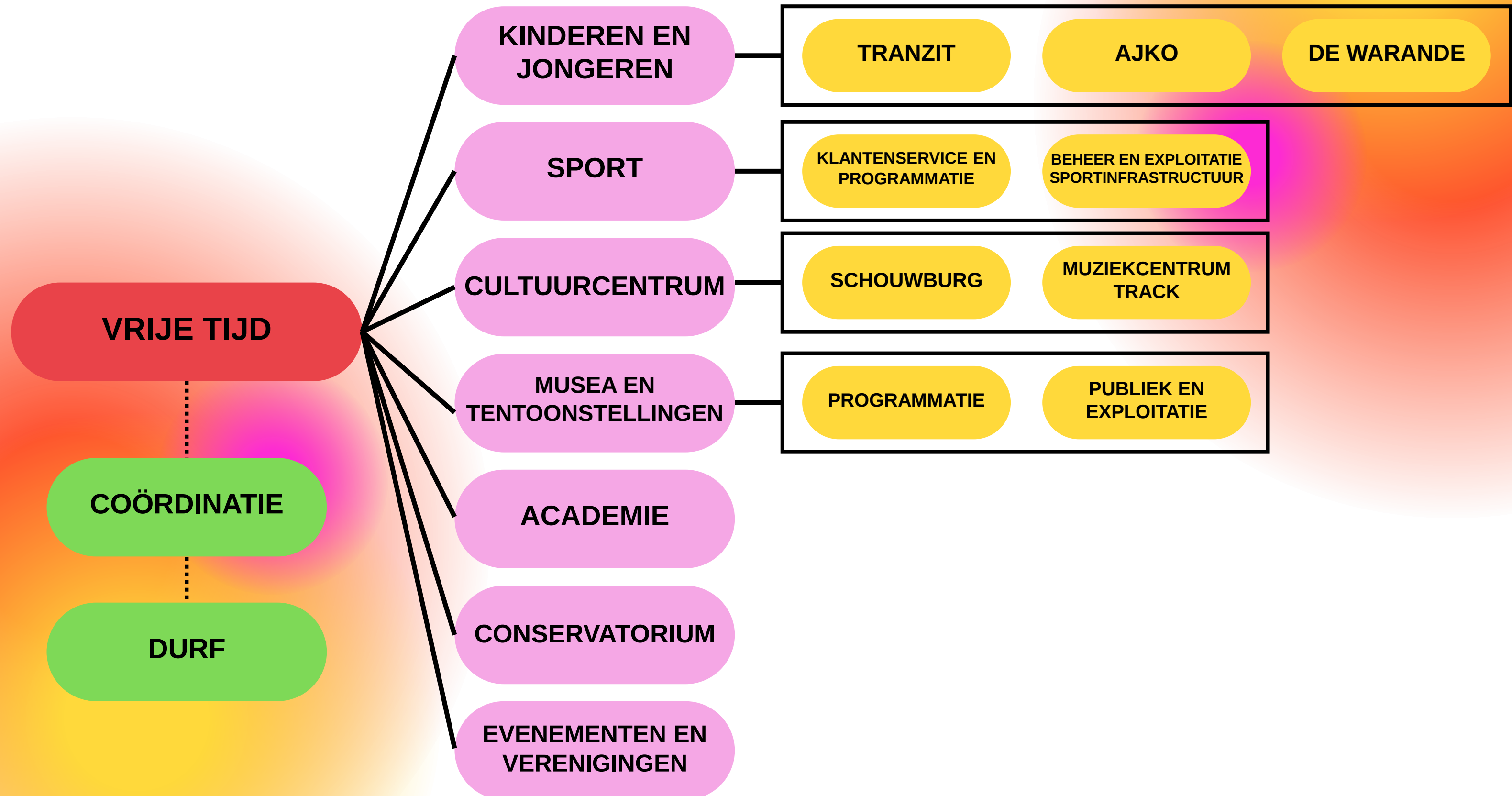
OORZAAK

verscheidene drempels

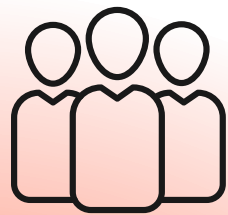
- 9 B's

Groot verschil tussen diversiteit in het straatbeeld en georganiseerde vrije tijd.

Organigram Vrije Tijd

Vrijetijds punt

Opzet

- Testperiode sinds februari '24
- Zitting in de Deelfabriek (centraal gelegen)
- Wekelijks op woensdagnamiddag
- Verspreiding via brugfiguren, intermediairs, Sien-magazine

Individuele Dienstverlening

- Verkennende vragen
- Concrete inschrijfvragen
- Kennismaking vrije tijd
- Kennismaking vrijtijdsaanbod

Vrijetijds punt

Structurele signalen teruggeven aan relevante diensten

- Samenwerking bevorderen tussen sport, jeugd en cultuur
- Beeldvorming vrijetijdsparticipatie beïnvloeden bij brede gemeenschap

Toekomst Vrijetijds punt?

- Nieuw organigram
- Gedeelde definitie en visie van inclusie en diversiteit ontwikkelen
- Verduurzaming Vrijetijds punt
- Aanbod en gesprekstechnieken over vrijetijd als tool aanbieden

Wat is er te doen in Kortrijk?

Advies over vrije tijd die bij jou past.

Hulp bij het inschrijven

Krijg hulp bij inschrijvingen voor sport, cultuur en andere vrijetijdsactiviteiten.

Vind clubs die bij je interesses passen

Leer meer over lokale clubs en verenigingen en vind de perfecte match voor jouw interesses.

Schrijf je in voor sport-, cultuur- en vakantiekampen

We helpen je graag verder bij het inschrijven voor sport- en vakantiekampen.

Info over de UiTPAS en het kortingstarief

kom meer te weten wat de UiTPAS is en waarvoor je hem kan gebruiken.

vrijetijds punt@kortrijk.be
www.kortrijk.be/vrijetijds punt

v.v.z.: Vincent Van Quickenborne, Grote Markt 54, 8500 Kortrijk - vorm: Team Communicatie-Stadsmarketing Kortrijk

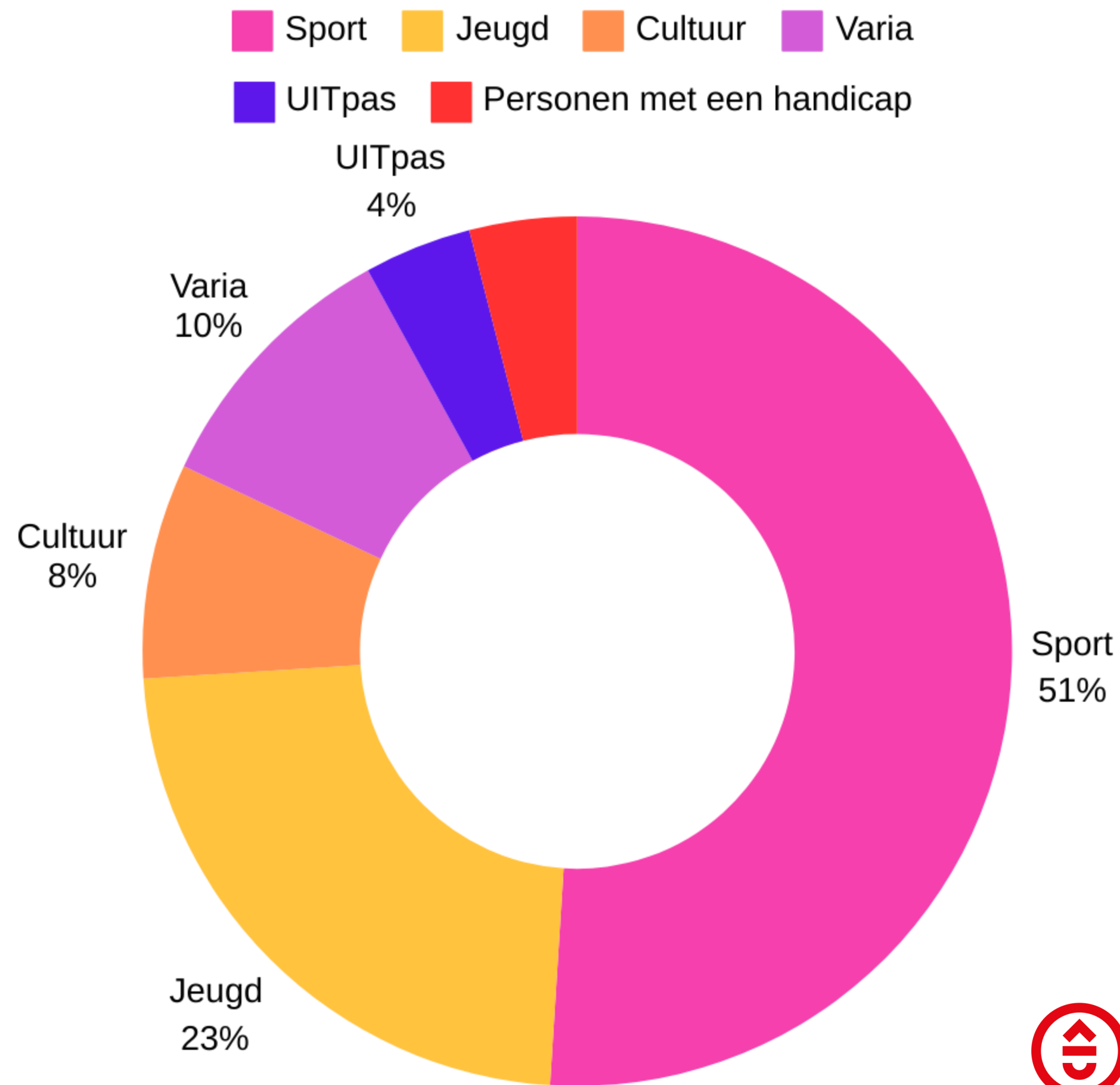

Conclusies Vrijetijdspunt

Opmerkelijk

- Overlap labels
 - In realiteit bestaan domeinen niet
- Jeugd: Enkel kampen/vakanties
 - Geen vraag naar jeugdverenigingen
- Veel sportvragen
 - Vaak de enige bekende vrije tijd
- Cultuur en kunst participatie ongekend
 - Grotere drempels
 - Cultuurkennismaking vereist

109 Gesprekken

ROOTS 2011 - NU

VROEGER

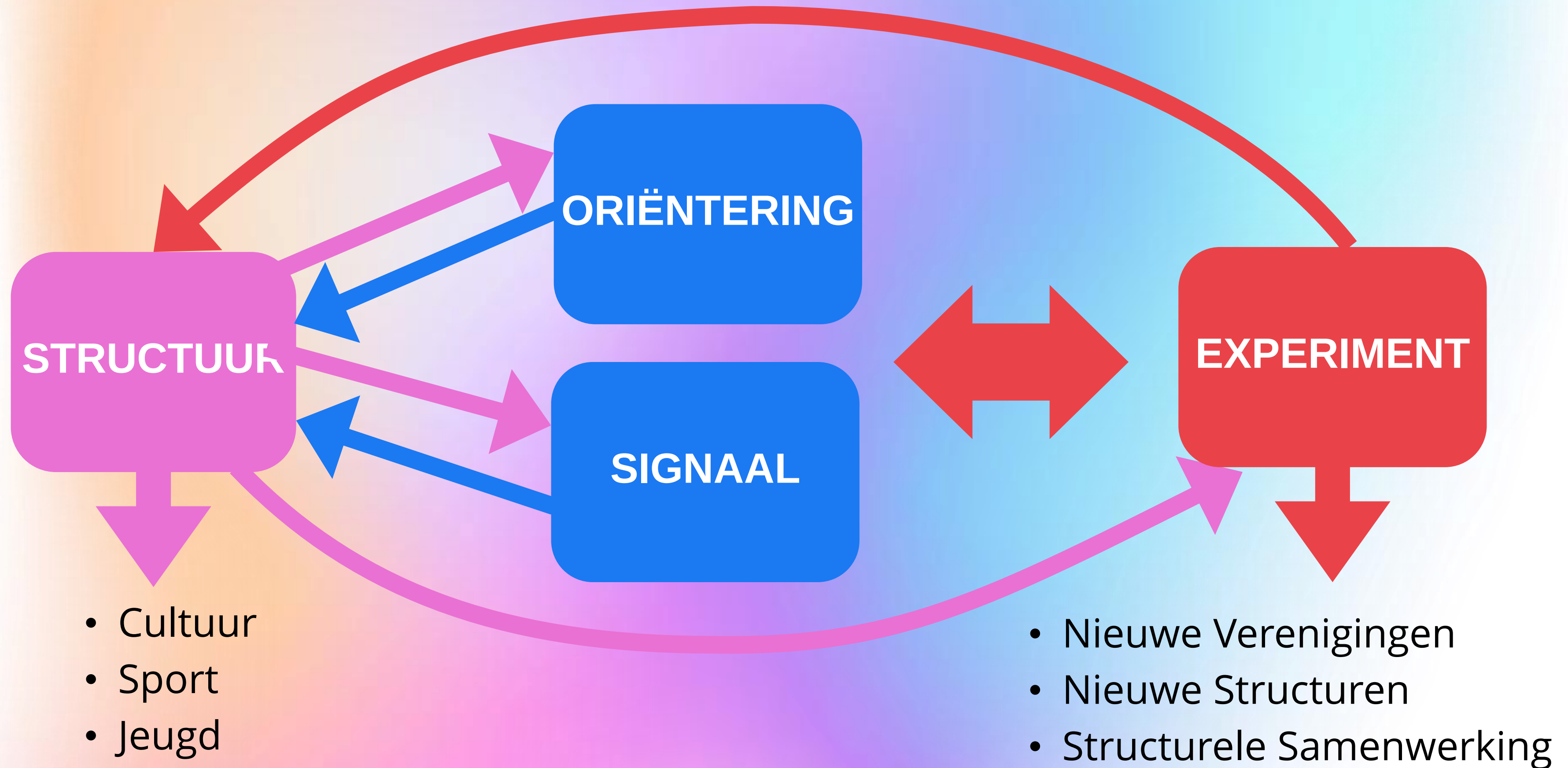
- Samenwerking tussen Vrijetijspartners, jeugdwelzijnswerk en OKAN
 - +- 100 OKAN lln.
- 3 fasen
 - Kennismaking - Proeven
 - Intensieve werkweek
 - Toonmoment
- Ontstaan nieuwe en duurzame samenwerkingen
 - PASSERELLE: PROJECT X
 - CLUB CULTUUR

NU

- OKAN te groot
 - +- 350 OKAN lln.
- Toenemende druk op outreachend werk
- AJKO creëert eigen aanbod ipv. toeleiding naar regulier aanbod
- Groep intro
 - Geen samenwerking meer met OKAN

“Hoe zorgen we dat jongeren met een kwetsbaar profiel kunnen kennismaken met het cultuuraanbod? “

ROOTS wordt VRIJETIJDVERBINDING

VASTE STRUCTUUR

STRUCTUUR

KENNISMAKING EN PRIKKELS

- Prikkels voor onderwijspartners
- Elk domein heeft eigen uitdagingen
 - Cultuur vereist kennismaking, is vaak onbekend
 - Sport: extra zwem- en fietslessen
 - Jeugd: traject inclusie met verenigingen
- Samenwerking met OKAN

Contact

- Goede relatie met sport-, cultuur-, jeugd- en onderwijspartners
- Contact met brugfiguren

ORIËNTATIE en SIGNAAL

ORIËNTERING

SIGNAAL

ORIËNTATIE

- Individuele toeleiding via vaste structuur
- Individuele toeleiding via Vrijetijdspunt
- Individuele toeleiding via ad hoc Vrijetijdspunt

SIGNAAL

- Drempels = signaal
 - Terugkoppelen bij relevantie diensten binnen stad kortrijk, welzijns- en vrijetijdspartners
- Oprichten/aansluiten op werkgroepen die concreet met bepaalde signalen aan de slag kunnen gaan
 - Vrijetijdsverbinding is een gedeelde opdracht

RUIMTE VOOR EXPERIMENT

EXPERIMENT

ESSENTIEEL

- Culturele kruispunten zoeken tussen scholen en organisaties met een uniek karakter
- Kennismaking van nieuwe organisaties en nieuwe samenwerkingen
- Experimenteren met signalen

VIER GOUDEN TIPS

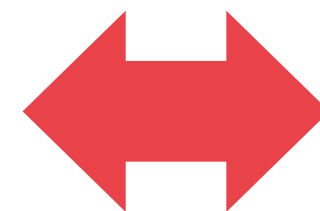
- Durf te falen en uit je comfort zone komen
- Durf out of the box te denken
- Durf goeie ideeën te herhalen
- Het hoeft niet ingewikkeld of duur te zijn!

Beeldvorming Inclusie en Diversiteit

SIGNAAL

EXPERIMENT

Ademruimte

Zijn er al vragen?

Een beetje water drinken?

Onduidelijkheden?

Willen we eens rechtstaan?

vinden we het nog interessant?

Iets dat je wil vertellen?

Hebben we er nog zin in?

Experimenteel traject

Fase 1: Kennismaking

“Wat is dat, een cultuurorganisatie?”

Fase 3: Brainstorm

“Wat is brainstormen en hoe komen we samen tot een plan?”

Fase 4: Werksessies

“We gaan aan de slag!”

Fase 2: Interesse opwekken

“Wat kan kunst zijn?”

Fase 5: Toonmoment

“We tonen ons eindresultaat aan de wereld!”

Experiment 1: Bolwerk en Ter Bruyninge

BOLWERK

- Atelier, Publiek Huis en productiehuis.
 - Een culturele vrijhaven die inzet op creatie, ontmoeting, verwondering en ecologie.
- Via Jongbloed creëert Bolwerk kansen voor jong talent.
- *Nadeel*: geen vast aanbod dus moeilijk om jongeren toe te leiden
- *Voordeel*: Inspirerende omgeving en grote kennis van techniek

TER BRUYNINGE

- Bijzonder onderwijs
- Unieke mix van leerlingen
- Opleiding: Metaal en hout
- Weinig creatief
- Focus op klaarstomen arbeidsmarkt en opvolgen orders
- Weinig verbinding met vrijetijd

EXPERIMENT

Fase 1: Kennismaking

- Jongeren Ter Bruyninge maken kennis met bolwerk
- Informeel ontmoeten
 - Voormiddag: tour site en projecten
 - Middag: Samen BBQ
 - Namiddag: kleine brainstorm en activiteit smeden (wat kunnen we met ons metaalambacht allemaal maken?)

Fase 2: Interesse opwekken

“Wat kan kunst zijn?”

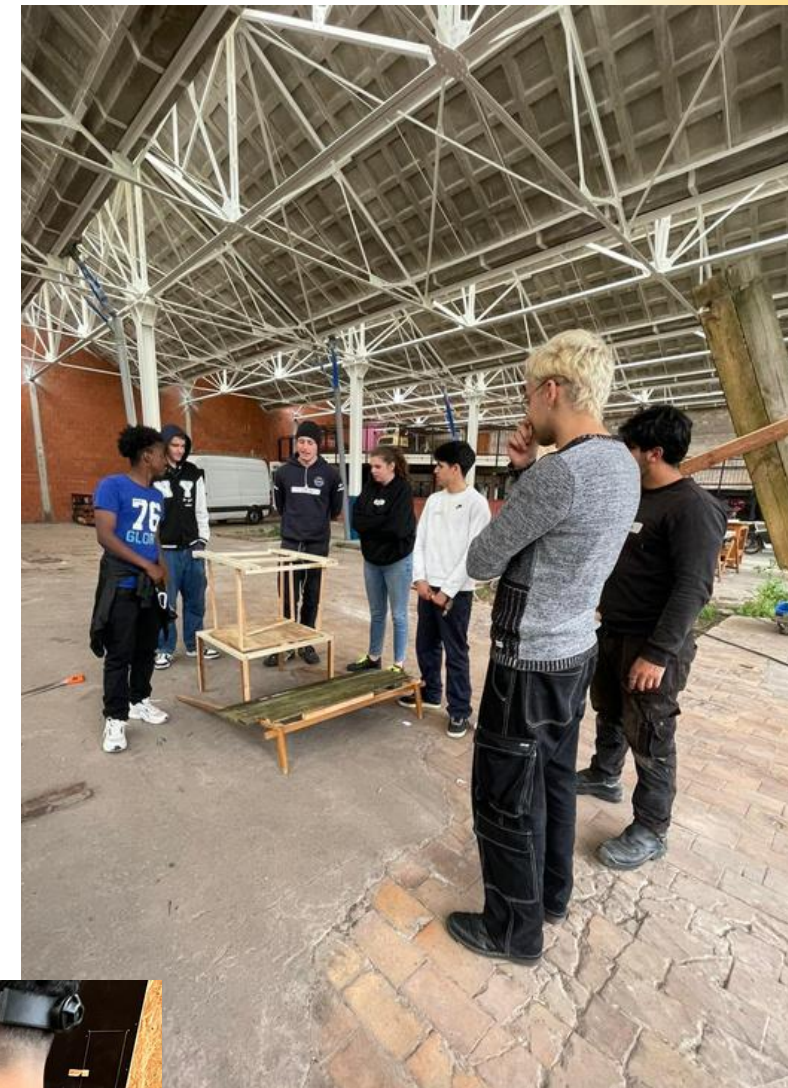
- Op bezoek gaan (kennismaking met) een musea
- Dag uitstap naar Verbeke Foundation
- Zoek naar linken met de groep
- Neem tijd voor vragen
- Hou vast wat hen prikkelt

EXPERIMENT

Fase 3: Brainstorm

- Niet saai of complex!
- Actief, creatief en fantasie prikkelen
- Informele pauzes
- Zoek het culturele kruispunt
 - “Hoe kunnen wij met een groep een vuurinstallatie ontwerpen die ook artistiek is?”
 - Metaal lassen = doelstellingen op school
 - Artistieke installaties = Bolwerk

EXPERIMENT

Fase 4: Werksessies

- Voldoende (repetitieve) sessies
 - 5 sessies tweewekelijks
- Aandacht voor het organisch proces
 - luister naar iedereen
 - laat het werk groeien met het proces
 - moedig creatieve uitspattingen aan
- samen lunchen

Fase 5: Toonmoment

- Nodig ouders, de school, pers, ... uit!
- Erkenning voor het werk bevordert motivatie en voldoening
- informeel feestelijk
- evaluatie

Experiment 2: De Stroate en Ter Bruyninge

De Stroate

- Is een jeugdhuis die zich vooral toespitst op de cultuur van Hip hop
- Rap, Graffiti, Dans, Spoken word, ...

Probleemstelling

- Weinig werknemers
 - = Outreachende werking beperkt
- Hoe jongeren via school verbinden aan vrijetijdspartner zonder te kiezen voor klassieke workshops (= te verplichtend kader)
- De Stroate heeft geen vast aanbod
- Hoe laat je jongeren kennismaken met de community en leg je de waarden van een jeugdhuis uit?

1. Graffiti op school!

- Tijdens middagpauze een graffiti artiest laten werken aan een muur in de school
- Jongeren met interesse zullen zich spontaan engageren in de activiteit (intrinsieke motivatie)
- Duurzame weerklank in schoolgebouw via mural

2. De Stroate op de speelplaats

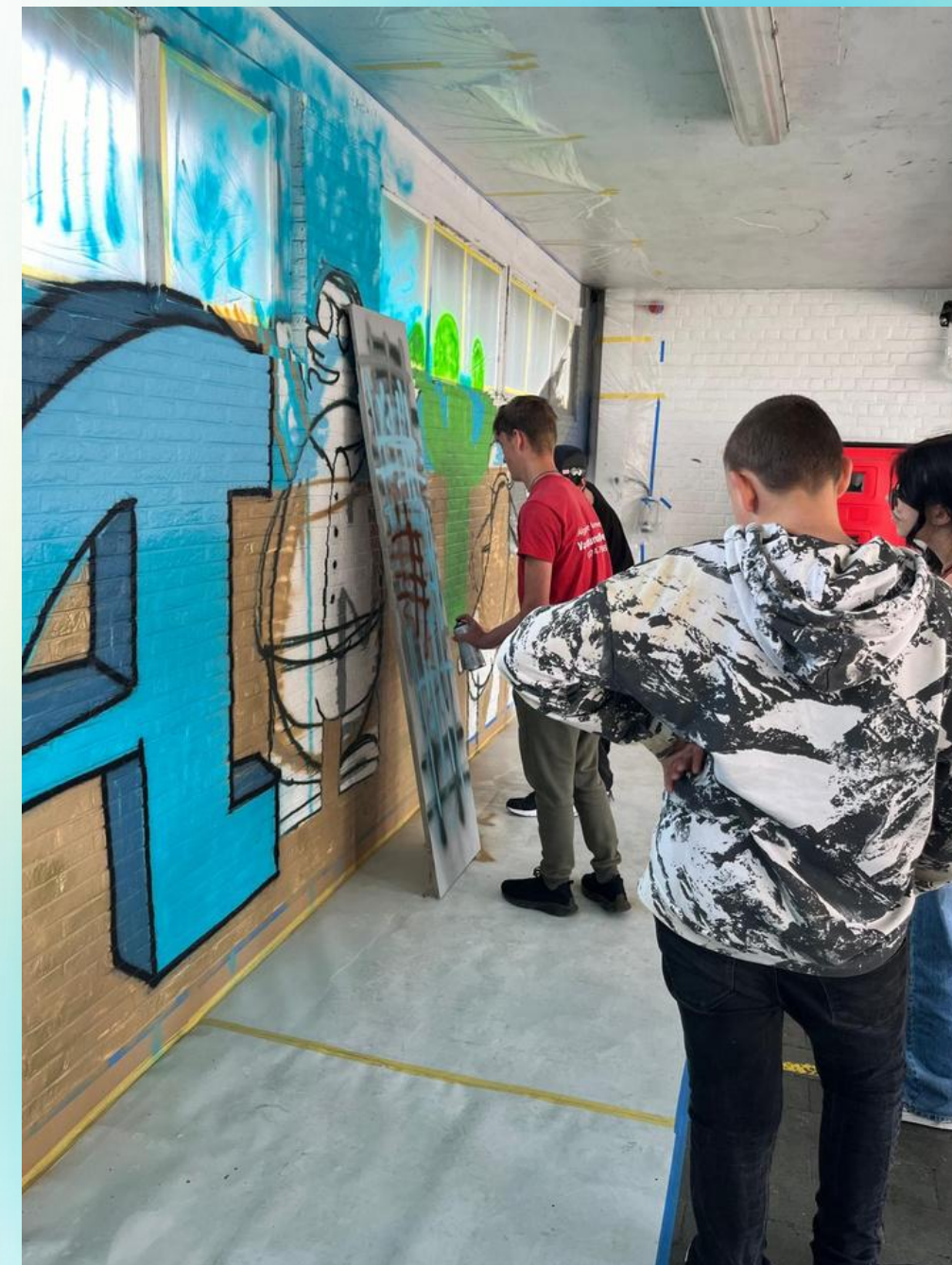
- Informele kennismaking
- Inhuldiging muurschilderij
- Muziek, rap, BBQ op speelplaats

3. Workshops in de stroate

- Dans, graffiti, stickers, rap
- Kennismaking aanbod De Stroate in jeugdhuis zelf

4. Verduurzaming jaarlijkse samenwerking

- Jongeren terugkerend laten kennismaken met aanbod en jeugdwerkers
- Jaarlijks samen zoeken naar unieke verbindende activiteiten
- Inzetten op geëngageerde leerkrachten

Eigen creatieve activiteit OKAN

Eigen Talent inzetten

- Hiaten opvullen
- Vertrouwen opbouwen
- Artistieke expressie
- Laagdrempelige kunstbeleving
- Talent ontdekken
- Taalstimulatie via cultuureducatie

EXPERIMENT

Ademruimte

Een beetje water drinken?

Zijn er al vragen?

Onduidelijkheden?

Willen we eens rechtstaan?

vinden we het nog interessant?

Bedenkingen?

Hebben we er nog zin in?

Feedback?

Oefening

- Vorm duo's
- Per duo is er één persoon die luistert en één persoon die vertelt.
- Verteller krijgt 2 minuten de tijd om te praten over hun passies.
- De luisteraar onderbreekt niet
- Wissel rollen om

Oefening

Iedereen krijgt max 30 seconden om hun
gesprekspartner voor te stellen aan de groep

VTS - oefening

Hoe was deze ervaring voor jou als deelnemer?

Kunstwerk

Małgorzata Mirga-Tas, Out of Egypt, 2024, textiel en acryl op canvas

VTS – een veelzijdige tool

- **Visual Thinking Strategy**
- Visuele gesprekstechniek om in dialoog te treden met kunst/objecten/omgevingen
- Een curriculum met het oog op Esthetische groei
- Gemeenschap van trainers, beoefenaars en onderzoekers
- Oprichters: Abigail Housen (cognitief psychologe) en Philip Yenawine (MoMa, NY)
- Mogelijkheid om VTS opleiding te volgen in België

Leeromgeving

- Groepsdiscussie
- Input van deelnemers
- Neutraal
- Boeiend
- Veilig
- Op niveau

De elementen van een VTS facilitator

- Een moment van stilte
- Q1: Wat is er gaande in dit kunstwerk
- Q2: Waaraan zie je dat?
- Q3: wat is er nog meer gaande?
- Parafraseren
- Aanwijzen

VTS Primaire doelstelling

1. Aandachtig Kijken

2. Interpretieren

3. Presenteren

4. Argumenteren

5. Luisteren

6. Evalueren

7. Samenwerken

8. Herzien

9. Synthetiseren

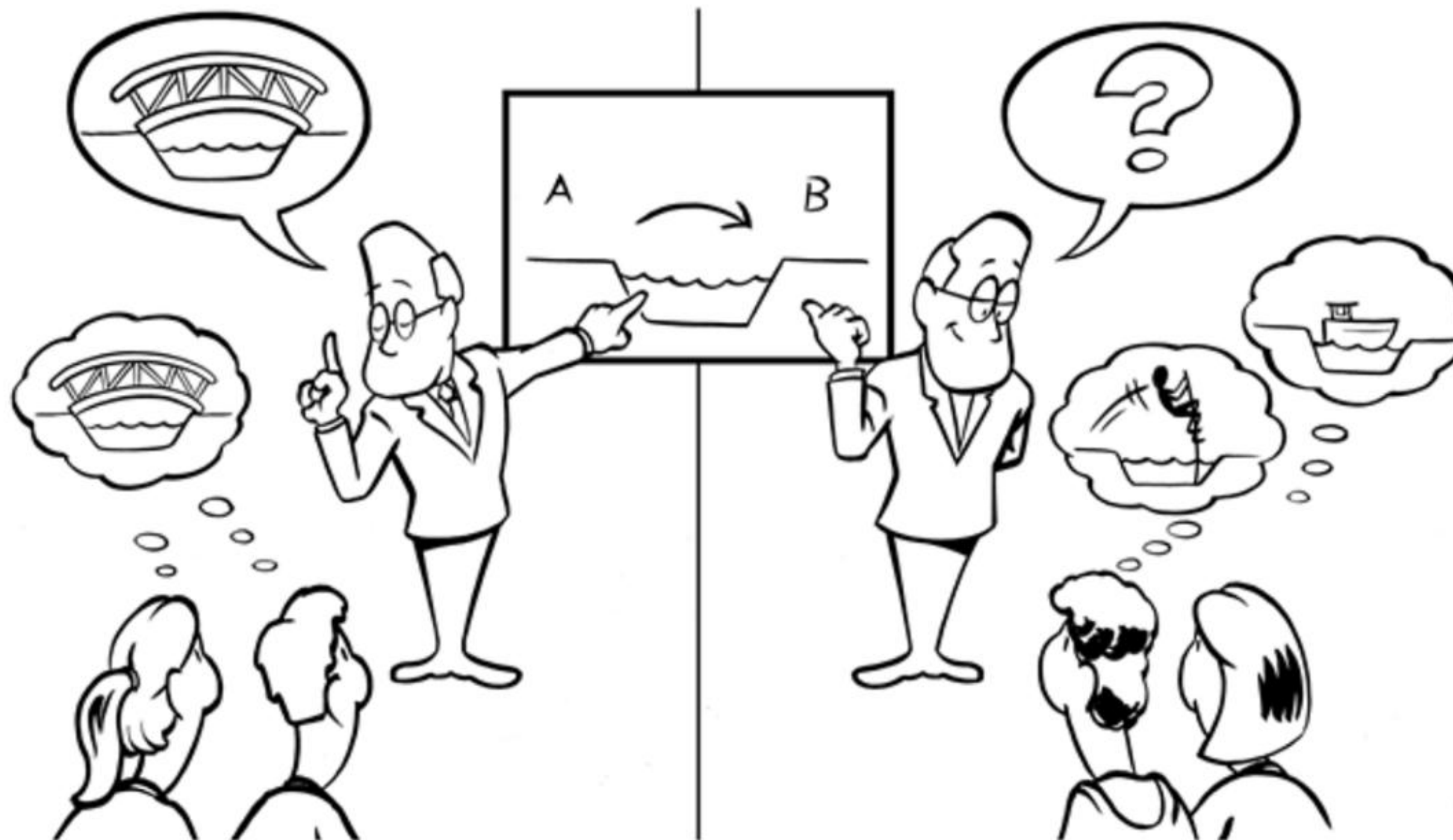
VTS – Secundaire doelstelling

Secundaire doelstelling

- Observatie en beeldgeletterdheid ontwikkelen
- **Taal- en luistervaardigheden !!**
 - Heel handig bij anderstalige nieuwkomers
- Denkvaardigheden ontwikkelen
 - Brainstormen
 - Redeneren
 - Speculeren
 - Persoonlijk standpunt innemen
 - Leren herzien

BEHAVIORSME vs CONSTRUCTIVISME

Wat is de rol van de leerkracht?

VTS als kruispunt gebruiken

CULTUUR

- Toegankelijk maken van kunstbeleving
- VTS routes ism cultuurpartners
 - Musea
 - Standbeelden in de stad
 - Galerijen
 - Omgeving

ONDERWIJS

- Leerkrachten opleiden
- Bijzonder onderwijs
- OKAN
- Volwassenonderwijs (NT2-3)

De kracht van parafraseren

- Accepteer elk antwoord met neutraliteit
 - In toon, gelaatsuitdrukking en taal
- Parafraseer accuraat
 - Doe recht aan wat de deelnemer zegt en bedoelt
- Probeer de algemene onderliggende thema's te ontwaren
 - Ideeën, categorieën, concepten,...
- Draag nieuwe woordenschat aan
- Pas conditioneel taalgebruik toe, om bijdrage's als mogelijkheden te parafraseren, vb. jij suggereert, volgens jou, misschien, het zou, een andere mogelijkheid,...

Voorbeeld uitspraken VTS dialoog

"Twee meisjes die vechten, leuk!"

"Ik zie de dieren, de tijger en euhm, iets dat lijkt op, op een vos en dus volgens mij zeggen die iets over de persoonlijkheid, zoals een mascotte, dus de tijger, iets dat staat voor iets gevaarlijk en de vos, die staat voor iets sluw, en, en volgens mij, als zij wil winnen, met enkel een zwaard tegen de pijlen en boog; zij zal ook sluw moeten zijn om te winnen, gezien zij kan vechten van ver, met de pijlen en boog en zij dus niet."

Hoe zou jij dit parafraseren?

- Bleef je neutraal?
- Wat laat je weg? Waarom?
- Hoe balanceer je algemene ideeën en details die deelnemer je geeft
- Hoe verhelder je lange verhalen?
- Kan je wat gezegd wordt kaderen?
 - “Jij praat vanuit een persoonlijke ervaring”
 - “Jij steunt op achtergrondkennis”
 - “Jij kijkt naar de stijl/het verhaal”

VTS - oefening

Kunstwerk

Jeff Wall, The Destroyed Room, kleurenfoto, 1978-
National Gallery of Canada, Ottawa

VTS - oefening

Kunstwerk

Edvard Munch, Livets dans (Dance of Life), olie op doek,
1925- National Museum of Art, Norway

VTS - oefening

Kunstwerk

David Hockney, My Parents,
olieverf op doek, 1977- Tate Modern, London

Aandachtspunten: Beeldselectie

- Ga uit van geen VTS ervaring
- Beeldtaal op basis van doelgroep
- Onderwerp dat groep interesseert
- Narratieve kwaliteit
- Laat eenvoudige betekenisgeving toe
- Ambigüiteit
- In toenemende mate complex en uitdagend

EMMA PAUWELS

EMMA.PAUWELS@KORTRIJK.BE

MAARTEN VANDECAVEYE

MAARTEN.VANDECAVEYE@KORTRIJK.BE

Bedankt voor de
aandacht!

